

Návrh na vyhlášení zvláště chráněného území

ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.
o ochraně přírody a krajiny v platném znění
a § 4 vyhlášky č. 64/2011 Sb.

**Přírodní památka
Piletický a Librantický potok**

**Datum zpracování:
21.11.2012**

1. Název zvláště chráněného území:

Piletický a Librantický potok

2. Návrh kategorie ochrany zvláště chráněného území:

Přírodní památka (dále jen PP) ve smyslu § 36 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny v platném znění (dále jen „zákon“)

3. Předmět ochrany a jejich popis:**3.1. Souhrnná charakteristika předmětu ochrany:**

V současnosti jedna z nemnoha lokalit s výskytem populace šidélka ozdobného (*Coenagrion ornatum*) v České republice nacházející se na vodním toku v polabské zemědělské krajině tvořené polními kulturami a loukami.

3.2. Popis předmětu ochrany:**A. Ekosystémy**

název ekosystému	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému
Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (<i>Arrhenatherion</i> , <i>Brachypodio-Centaureion nemoralis</i>) 6510	34,76	T1.1 Mezofilní ovsíkové louky Louky nížin a pahorkatin s dominantním ovsíkem vyvýšeným (<i>Arrhenatherum elatius</i>) nebo podhorské louky, ve kterých převažují mezofilní trávy nižšího vzrůstu, např. psineček obecný (<i>Agrostis capillaris</i>), tomka vonná (<i>Anthoxanthum odoratum</i>), kostřava červená (<i>Festuca rubra</i> s. lat.) a trojštět žlutavý (<i>Trisetum flavescens</i>). Z trav se dále vyskytují např. srha laločnatá (<i>Dactylis glomerata</i>), medyněk vlnatý (<i>Holcus lanatus</i>) a lipnice luční (<i>Poa pratensis</i> s. lat.), hojné jsou i širokolisté, na živiny náročné byliny - kakost luční (<i>Geranium pratense</i>), bolševník obecný (<i>Heracleum sphondylium</i>), pastinák setý (<i>Pastinaca sativa</i>), jetel luční (<i>Trifolium pratense</i>), s menší pokryvností také zvonek rozkladitý (<i>Campanula patula</i>), škarda dvouletá (<i>Crepis biennis</i>), mrkev obecná (<i>Daucus carota</i>), chrastavec rolní (<i>Knautia arvensis</i>) aj. Porosty mohou být vysoké až 1 m a podle míry narušování jsou více či méně zapojené, s pokryvností 60–100 %. Mechové patro bývá vyvinuto často jen omezeně na vlhčích místech.

B. Druhy

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
šidélko ozdobné (<i>Coenagrion ornatum</i>)	v roce 2012: 9 ks; vitalita populace stabilní	druh chráněný v zájmu evropských společenství (vyhláška 166/2005 Sb., příloha č. 2)	Šidélko ozdobné je vázáno na nezastíněné pomalu tekoucí drobné mělké vodní toky v otevřené krajině. Obývá stružky, luční potoky, menší říčky i meliorační kanály. Důležitá je především přítomnost druhově bohatého, ale řídkého porostu nižších až středně vysokých ponořených či plovoucích vodních rostlin, do některých, např. do rdestu kladou samičky vajíčka. Z toků zarostlých rákosem nebo chrasticí rákosovou naopak mizí. Preferuje neznečištěné nebo jen málo znečištěné vody, obvykle s vyšším obsahem vápníku. Voda by neměla promrzat.

4. Cíl ochrany:

Prostřednictvím přiměřeného managementu zachovat stávající charakter biotopu, vhodnými zásahy a hospodařením na vodoteči, okolních travních porostech a ostatních zahrnutých pozemcích zajistit stabilitu populace evropsky významného živočišného druhu – šidélka ozdobného (*Coenagrion ornatum*), které je druhem chráněným v zájmu evropských společenství dle přílohy č. 2 vyhlášky 166/2005 Sb., a podpořit další šíření druhu na lokalitě.

5. Základní ochranné podmínky:

Základní ochranné podmínky přírodních památek jsou stanoveny v § 36 odst. 2 zákona.

6. Bližší ochranné podmínky:

Na základě ustanovení § 36 odst. 1 zákona se navrhuje zřizovacím výnosem stanovit k zajištění specifické ochrany území následující bližší ochranné podmínky.

Jen se souhlasem orgánu ochrany přírody lze:

- měnit druh pozemků, způsob jejich využití,
- umísťovat a povolovat stavby a zařízení, provádět změny staveb a terénní úpravy,
- používat hnojiva a biocidní přípravky **(biocidním přípravkem je přípravek obsahující jednu nebo více účinných látek určený k ničení, odpuzování, zneškodňování, zabránění účinku nebo dosažení jiného regulačního účinku na jakýkoliv škodlivý organismus chemickým nebo biologickým způsobem dle přílohy zákona č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů)* s výjimkou atraktantů a repelentů pro ochranu lesa,
- měnit stávající vodní režim **(za změnu vodního režimu jsou považovány zejména činnosti ovlivňující odtokové poměry v území a činnosti, které mohou ovlivnit kvalitu i kvantitu podzemních a povrchových vod ve smyslu zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů),*
- provádět zásahy do koryta toku a jeho břehů,
- provádět zásahy do litorálních porostů a břehů,
- zakládat deponie jakéhokoli materiálu.

7. Vymezení ochranného pásma:

Ochranné pásmo nebude vyhlášeno, je jím proto dle § 37 odst. 1 zákona území do vzdálenosti 50 m od hranic ZCHÚ.

8. Územně správní zařazení území:

8.1. Přírodní památka:

kraj:	Královéhradecký
okres:	Hradec Králové
obec s rozšířenou působností:	Hradec Králové
obec s pověřeným obecním úřadem:	Hradec Králové
obec:	Černilov, Piletice, Rusek
katastrální území:	Bukovina u Hradce Králové, Piletice, Rusek

Ochranné pásmo nebude vyhlášeno, je jím proto dle § 37 odst. 1 zákona území do vzdálenosti 50 m od hranic ZCHÚ.

9. Přehled katastrálních území a parcelních čísel pozemků dotčených návrhem PP:

9.1. Přírodní památka:

- katastrální území Bukovina u Hradce Králové – 616044
337/1, 337/2, 337/3, 348/1, 349/1, 351/1, 352, 361, 362/1, 362/2, 362/3, 389, 390, 395/1, 396/1, 396/14, 397/1, 397/2, 396/11, 396/12, 396/13, 397/3, 500/1, 501/3, 501/4, 501/5, 501/6, 501/8, 501/9, 501/10, 501/11, 501/12, 501/13, 501/14, 501/15, 503, 509/1, 509/2, 509/3, 509/4, 509/5, 509/6, 509/7, 509/8, 684/9, 684/11, 702/1, 702/2, 702/3, 702/4, 702/5, 702/6, 922/1, 922/5, 922/6, 922/7, 922/8, 928/1, 994, 1028, 1029, 1030, 1031, 1032, 1033

- katastrální území Rusek – 743674
209/7, 216, 221, 222, 225, 226, 444/4, 444/5, 444/6, 444/7, 444/63, 444/64, 444/65, 444/76, 304/2, 860/9, 860/15, 860/20, 860/22, 860/23, 863/1, 992, 993, 995, 996, 997, 998, 999, 1000, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1006, 1007, 1008, 1009, 1010, 1011, 1012, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022, 1025, 1050, 1060, 1061, 1062, 1063, 1064, 1065, 1066, 1067, 1068, 1069, 1070, 1071, 1072, 1073, 1074, 1075, 1077, 1078, 1079, 1092, 1126, 1127, 1128, 1129, 1130, 1131, 1132, 1133, 1134, 1135, 1136, 1137, 1138, 1139, 1140, 1141, 1142, 1143, 1144, 1145, 1146, 1147, 1148, 1149, 1150, 1151, 1152, 1153, 1154, 1155, 1156, 1158, 1159, 1160, 1161, 1162, 1164, 1165, 1166, 1167, 1168, 1169, 1170, 1171, 1172, 1173, 1174, 1175, 1176, 1177, 1178, 1179, 1180, 1182, 1183, 1184, 1185, 1186, 1187, 1188, 1189, 1190, 1191, 1192, 1193, 1194, 1195, 1196, 1197, 1198, 1199, 1200, 1201, 1202, 1203, 1204, 1205, 1206, 1207, 1208, 1209, 1210, 1211, 1212, 1213, 1214, 1215, 1216, 1217, 1218, 1219, 1220, 1221, 1222, 1223, 1224, 1225, 1226, 1227, 1228
- katastrální území Piletice – 726541
5/18, 364, 365/7, 366/1, 366/3, 379/3, 386, 460/2, 461/2, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512

10. Předpokládaná výměra zvláště chráněného území:

28,695 ha

11. Odůvodnění návrhu:

11.1. Historie ochrany území:

- Nařízením vlády č. 132/2005 Sb. se území navrhované přírodní památky stalo Evropsky významnou lokalitou CZ0523006 Piletický a Librantický potok (dále také „EVL“). EVL byla rozhodnutím Evropské komise ze dne 10.1.2011 (2011/64/EU) zařazena do evropského seznamu. Nařízením vlády č. 208/2012 ze dne 25.dubna 2012 byla lokalita vyhlášena Evropsky významnou lokalitou CZ0523006 Piletický a Librantický potok.

11.2. Hlavní důvody zpracování návrhu na vyhlášení přírodní památky:

- Na lokalitě byl opakovaně zaznamenán výskyt jedné z nemnoha populací šidélka ozdobného (*Coenagrion ornatum*) v České republice.
- Jednoznačné vymezení hranice přírodní památky vyhotoveným záznamem podrobného měření změn.
- Pro vybrané území je nutné dle § 45c odst. 4 zákona zajistit předepsanou formu územní ochrany v kategorii stanovené nařízením vlády č. 208/2012 Sb., a to ve lhůtě stanovené v § 45c odst. 5 zákona, v daném případě do počátku roku 2014.
- Vydání zřizovacího předpisu formálně i obsahově odpovídajícího současnému právnímu stavu na úseku ochrany přírody, jímž je dostatečně vymezen předmět ochrany a stanoveny bližší ochranné podmínky pro celé území.

11.3. K názvu přírodní památky:

Název přírodní památky vychází z pojmenování lokality pro EVL a vystihuje lokalizaci území, zmiňovanou mj. v některých publikovaných přírodovědných studiích.

11.4. Ke kategorii ochrany zvláště chráněného území:

Zvolená kategorie přírodní památky odpovídá pro dané území vymezení kategorií podle zákona. Jedná se o naleziště ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů, s regionálním ekologickým významem.

11.5. K předmětu ochrany:

Šidélko ozdobné (*Coenagrion ornatum*) je druh vázaný na menší vodní toky s pestrou litorální vegetací. Před rokem 2001 byl druh znám z České Republiky jen z několika historických nálezů. Mezi roky 1967 a 2000 nebyl dle odborných publikací druh na území České republiky pozorován vůbec, ale recentně byl nalezen v okolí Hradce Králové. Díky lepšímu poznání biotopových nároků byl později nacházen i v dalších částech České republiky. Lokalita vykazuje stabilní populaci předmětu ochrany.

11.6. K cílům ochrany:

Formulace cíle ochrany vychází z potřeby zajistit zachování vhodných a příznivých podmínek pro populaci předmětu ochrany - šidélka ozdobného (*Coenagrion ornatum*).

11.7. K návrhům bližších ochranných podmínek:

Bližší ochranné podmínky přírodní památky jsou nastaveny tak, aby umožnily orgánu ochrany přírody usměrňovat činnosti, které nejsou ošetřeny zákonem a mohly by vést k nežádoucím změnám zachovaným podmínek biotopu předmětu ochrany.

11.8. K jednotlivým bližším ochranným podmínkám:

ad a/ měnit druh pozemků, způsob jejich využití:

Předmět ochrany přírodní památky je vázán na vodoteč a na litorální porosty střední velikosti. Proto změna druhu a způsobu využití pozemků znamená potenciální ohrožení předmětu ochrany a je navrhováno vázat ji na souhlas orgánu ochrany přírody.

ad b/ umísťovat a povolovat stavby a zařízení včetně staveb jednoduchých, provádět změny staveb a terénní úpravy:

Tyto činnosti představují stejné riziko poškození předmětu ochrany. Stavební zákon vymezuje mj. i stavby, které nevyžadují územní řízení o povolení stavby a jež mohou být kolizní z hlediska dotčení zájmů ochrany přírody. Totéž se týká problematiky terénních úprav.

ad c/ používat hnojiva a biocidní přípravky *(biocidním přípravkem je přípravek obsahující jednu nebo více účinných látek určený k ničení, odpuzování, zneškodňování, zabránění účinku nebo dosažení jiného regulačního účinku na jakýkoliv škodlivý organismus chemickým nebo biologickým způsobem dle přílohy zákona č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů) s výjimkou atraktantů a repelentů pro ochranu lesa:

Používání těchto prostředků může v důsledku nekontrolovatelného užití výrazně změnit podmínky biotopu a ohrozit nebo zničit populaci předmětu ochrany.

ad d/ měnit stávající vodní režim *(za změnu vodního režimu jsou považovány zejména činnosti ovlivňující odtokové poměry v území a činnosti, které mohou ovlivnit kvalitu i kvantitu podzemních a povrchových vod ve smyslu zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů):

Litorální vegetace je vázána na specifický vodní režim. Narušení vodního režimu může znemožnit existenci druhů i společenstev vegetace a představuje jeden z nejzávažnějších faktorů ohrožení předmětu ochrany. Takové poškození zpravidla nelze kompenzovat jinými řízeními zásahy.

ad e/ provádět zásahy do koryta a jeho břehů:

Uvedené činnosti mohou zásadním způsobem ovlivnit charakter biotopu. Proto je třeba pečlivě zvážit vhodnost a přiměřenost s ohledem na biotop předmětu ochrany. Za kolizní lze považovat zejména činnost spočívající v neodborné těžbě nánosů a splavenin v korytě vodního toku.

ad f/ provádět zásahy do litorálních porostů a břehů:

Prokazatelná vazba předmětu ochrany na specifické břehové a litorální porosty podmiňuje šetrný přístup k zásahům do biotopu. Problematické může být zejména vysazování dřevin a tím způsobení zastínění či kosení v nevhodném období.

ad g/ zakládat deponie jakéhokoli materiálu:

Stavební zákon ani zákon o vodách neupravuje uspokojivě případy, kdy osoby na svých pozemcích ukládají např. stavební materiál nebo zeminu pro úpravu povrchu terénu (nejedná se o skládku ani odpad), přičemž touto činností může dojít k negativnímu bodovému ovlivnění předmětu ochrany.

11.9. K vymezení hranice zvláště chráněného území:

Nově navržená hranice přírodní památky je vedena převážně po hranicích parcel katastru nemovitosti. V zastavěné části (intravilánu) v obci Rusek je vedení hranic navrženo tak, aby nezasahovaly do zahrad a oplocených pozemků. Hranice jsou navrženy tak, aby biotop předmětu ochrany byl zahrnut do území přírodní památky.

V terénu bude hranice přírodní památky vyznačena pruhovým značením dle vyhlášky č. 64/2011 Sb., o plánech péče, podkladech k vyhlášení, evidenci a označování chráněných území - bude provedeno pruhové značení a značení cedulemi s malým státním znakem upozorňujícím na přírodní památku, která je současně evropsky významnou lokalitou soustavy NATURA 2000.

Pro hranici přírodní památky bude vypracován záznam podrobného měření změn dle zákona č. 344/1992 Sb., katastrální zákon a vyhlášky č. 26/2007 Sb., katastrální vyhláška.

11.10. K vymezení ochranného pásma:

Pro celý úsek území přírodní památky bude aplikováno ochranné pásmo 50 metrů od hranice přírodní památky dle § 37 odst. 1 zákona. Hranice ochranného pásma se v terénu nevyznačuje.

Přílohy:

Příloha č.1 – orientační mapa Přírodní památky Piletický a Librantický potok M 1:10 000

Příloha č.2 – katastrální mapa se zákresem Přírodní památky Piletický a Librantický potok M 1:2 000

Příloha č.3 – parcelní vymezení Přírodní památky Piletický a Librantický potok